

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om allmänna åklagare och lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om allmänna åklagare och lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden ändras.

Enligt förslaget skall åklagare beviljas samma rätt som polisen att få sekretessbelagda upplysningar av andra myndigheter och sammanslutningar som sköter offentliga uppgifter. Åklagarna skall få upplysningar oberoende av företags-, bank- eller försäkringshemligheten. Rätten till information gäller dock inte upplysningar som myndigheten har till exempel för statistikföring eller vetenskaplig forskning.

Enligt förslaget kan myndigheterna lämna ut sekretessbelagda uppgifter till utländska myndigheter på grundval av en begäran om rättshjälp från dem, om inte lämnande av

upplysningen utomlands eller användning av upplysningen som bevis förbjudits eller begränsats i lag. Rätten att lämna ut uppgifter gäller dock inte information som myndigheterna har till exempel för statistikföring eller vetenskaplig forskning.

Riksåklagaren kan enligt förslaget bevilja en namngiven person som uppfyller behörighetskraven för häradsåklagare sådana åklagarbefogenheter som han eller hon behöver för ett visst uppdrag, såsom arbete som internationell sambandsåklagare eller utförande av åtal i ett visst specificerat brottmål.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de antagits och blivit stadfästas.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Åklagarnas rätt till information

Det finns ingen egentlig generell bestämmelse om åklagarnas rätt att få sekretessbelagda upplysningar av myndigheterna. I 11 § lagen om allmänna åklagare (199/1997) ingår visserligen en bestämmelse om riksåklagarens rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna få upplysningar av underlydande åklagare och andra förundersökningsmyndigheter, men bestämmelsen ålägger inte andra myndigheter att lämna upplysningar.

I 26 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) anges de allmänna grunderna för utlämnande av sekretessbelagda uppgifter. Om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet bestäms i 29 §. Enligt vardera bestämmelsen kan en myndighet lämna ut uppgifter ur sekretessbelagda myndighetshand-

lingar bland annat i det fall att i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om lämnandet av eller rätten att få uppgifter.

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet trädde i kraft den 1 december 1999. I samband med att den stiftades ändrades ett flertal andra författningar så att handlingar innehållande sekretessbelagda uppgifter får lämnas ut bland annat till åklagarmyndigheten. I dessa författningar ges myndigheterna i fråga rätt men åläggs dock ingen skyldighet att lämna ut upplysningar till åklagarmyndigheterna, utan utlämnandet av upplysningarna beror på den berörda myndighetens gottfinnande. Däremot har till exempel polismyndigheterna med stöd av 35 och 36 § polislagen (493/1995) mera omfattande rätt att få upplysningar av myndigheterna, sammanslutningar som tillsatts för att handha en offentlig uppgift samt sammanslutningarnas medlemmar, revisorer, styrelsemedlemmar och arbetstagare.

1.2. Internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden

Bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till utländska myndigheter ingår i 30 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Där föreskrivs att en myndighet utöver vad som särskilt bestäms i lag kan lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling till en utländsk myndighet eller ett internationellt organ, om samarbetet mellan den utländska och den finska myndigheten regleras i en för Finland bindande internationell överenskommelse eller föreskrivs i en rättsakt som är bindande för Finland och om uppgifter ur handlingen enligt denna lag kan lämnas ut till den finska myndighet som bedriver samarbetet.

Varken lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) eller någon annan lagstiftning om internationell rättshjälp innehåller dock någon allmän bestämmelse om rätten att lämna ut upplysningar till utländska myndigheter.

1.3. Åklagarbefogenheter

Enligt 104 § i grundlagen leds åklagarväsendet av riksåklagaren, som är högsta åklagare och som utnämns av republikens president. Närmare bestämmelser om åklagarväsendet utfärdas genom lag.

Enligt 1 § lagen om allmänna åklagare skall åklagaren sköta om förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret vid behandlingen av brottmål samt vid åtalsprövning och rättegångar, enligt vad parternas rättsskydd och allmän fördel kräver. Åklagaren utövar självständig åtalsprövningsrätt i de ärenden som han behandlar. Åklagaren har också till uppgift att utfärda strafforder enligt vad som stadgas särskilt.

I dagens läge kan åklagarbefogenheter endast utövas av de åklagarmyndigheter som anges i lagen, dvs. riksåklagaren, biträdande riksåklagaren, statsåklagarna och de lokala åklagarna.

I egenskap av högsta åklagare utövar riksåklagaren självständig och oberoende åtalsprövningsrätt. Biträdande riksåklagaren, som är ställföreträdande riksåklagare, avgör de ärenden som föreläggs honom med samma

fullmakter som riksåklagaren. Statsåklagarna är behöriga att sköta åklagaruppgifter i hela landet. De skall i första hand sköta åklagaruppgifterna i de brottmål som från samhällets synpunkt är viktigast. De skall också utföra åtal som riksdagen, justitieministeriet, justitiekanslern eller riksdagens justitieombudsman har beslutat väcka. Statsåklagarna är åklagare i ärenden som hovrätten behandlar i första instans.

De ledande häradsåklagarna och häradsåklagarna, landskapsåklagaren i landskapet Åland samt de biträdande åklagarna är lokala åklagare. De lokala åklagarna har regional behörighet inom de tingsrätters domkretsar som ligger inom deras egen åklagarenhets områden och inom de åklagarenheters områden som förordnats samarbeta med den.

Utöver ovannämnda åklagarmyndigheter är justitiekanslern vid statsrådet och riksdagens justitieombudsman specialåklagare, som enligt 110 § grundlagen har rätt att väcka åtal i ärenden som omfattas av deras laglighetskontroll. Justitiekanslern och justitieombudsmannen utövar uteslutande åtalsprövningsrätt i ärenden som gäller misstänkta tjänstebrott begångna av domare.

Riksåklagaren är chef för alla allmänna åklagare. Riksåklagaren kan överta avgörandet av ärenden som hör till en underlydande åklagare eller förordna en underlydande åklagare att utföra ett åtal som han har beslutat väcka. Riksåklagaren kan även förordna en underlydande åklagare att utföra åtalsprövningen i ett ärende. Däremot kan riksåklagaren inte utfärda förordnanden av detta slag för andra tjänstemän eller personer än underlydande åklagare.

2. Föreslagna ändringar

2.1. Lagen om allmänna åklagare

Rätt att få upplysningar

När lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet stiftades blev det uppenbart att åklagarnas rätt att få upplysningar av myndigheterna och andra instanser var bristfälligt ordnad. Det visade sig att åklagarna oftast får nöja sig med att den myndighet av vilken de begär uppgifter har rätt men inte skyldighet

att lämna ut uppgifterna. Bestämmelserna ansågs inte vara tillräckliga med hänsyn till åklagarnas arbete.

Bestämmelser som tryggar åklagarnas rätt till upplysningar ansågs nödvändiga. Där- emot ansågs det inte lämpligt att låta dem ingå i totalreformen av offentlighetslagstiftningen. Då riksdagen behandlade propositionen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (RP 30/1998 rd) förutsatte den dock att regeringen skulle se till att de bestämmelser som tryggar åklagarnas rätt att få information sätts i kraft.

Åklagarna svarar för realiseringen av det straffrättsliga ansvaret och det är därför befogat att de har samma rätt att få information i sin tjänsteutövning som polisen. Åklagarna kan visserligen redan nu i praktiken på indirekt väg skaffa de uppgifter de behöver genom att lämna in en begäran om uppgifterna till den polis som utför förundersökningen eller, om den redan är slutförd, genom att lämna in en begäran om ytterligare undersökning. Framför allt i fall där förundersökningen av ett misstänkt brott är avslutad och ärendet har gått vidare till åtalsprövning eller domstolsbehandling bör dock lämpligen den åklagare som har hand om brottmålet kunna få eventuella ytterligare upplysningar som han eller hon behöver genom att göra en framställan om saken direkt till den myndighet som har dessa uppgifter. Härigenom sparas tid, vilket kan vara av mycket stor betydelse vid behandlingen av ett enskilt brottmål. Dessutom sparas polisresurser då polisens rätt till information inte längre behöver utnyttjas för att tillfredsställa åklagarnas informationsbehov.

Av denna anledning föreslås en totalrevidering av 11 § lagen om allmänna åklagare, som nu gäller riksåklagarens rätt att få uppgifter.

I 1 mom. skall enligt förslaget ingå en bestämmelse om att allmänna åklagare har rätt att utan hinder av skyldigheten att iaktta sekretess enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller någon annan lag få de upplysningar och handlingar de behöver för ett tjänsteuppdrag av myndigheter och sammanslutningar tillsatta för att sköta en offentlig uppgift, om inte lämnande av upplysningarna eller handlingarna till en åklagare

eller användning av dem som bevis förbjuds eller begränsas i lag. Åklagarna har rätt att få upplysningarna avgiftsfritt. Bestämmelsen överensstämmer med bestämmelserna i polislagen om polisens rätt att få uppgifter.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om att allmänna åklagare har rätt att utan hinder av att en sammanslutnings medlemmar, revisorer, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företags-, bank- eller försäkringshemlighet få de upplysningar de behöver för sina tjänsteuppdrag. Också denna bestämmelse motsvarar polisens nuvarande rätt till information.

De allmänna åklagarna har dock inte absolut rätt till alla slags upplysningar ens för sina tjänsteuppdrag. Detta beror på att vissa sekretessgrunder skyddar intressen som måste anses så viktiga att det inte är motiverat att göra ingrepp i dem i syfte att realisera straffansvaret. I 3 mom. ingår därför en begränsningsbestämmelse där det föreskrivs att rätten till information inte omfattar upplysningar som myndigheterna har fått tillstånd att ta del av för vetenskaplig forskning, statistikföring eller för planerings- eller utredningsarbete som myndigheten utför. Utlämnandet av sådana upplysningar kan kränka integritetsskyddet för den som ursprungligen frivilligt lämnade upplysningarna och därigenom äventyra myndigheternas framtida möjligheter att få material som behövs för den offentliga förvaltningens informationsförsörjning.

Åklagarbefogenheter

För närvarande kan endast de som tjänstgör som åklagare utöva åklagarbefogenheter i kraft av sin tjänsteställning. I praktiken förekommer det dock ofta situationer där det vore behövt eller lämpligt att ge åklagarbefogenheter åt någon som utför ett visst bestämt uppdrag. Andra åklagarbefogenheter än sådana som är baserade på tjänsteställning kallas i denna proposition *särskilda åklagarbefogenheter*.

Det nyaste behovet hänger samman med Europeiska unionens beslut att inrätta en enhet, den s.k. Eurojustenheten, för att koncentrera sig på bekämpning av grov organiserad brottslighet. Enheten inrättas till att börja

med temporärt och dess uppgift är att underlätta samordningen av nationella åklagarmyndigheter och stödja brottsundersökningen. Till den tillfälliga enheten, som är förlagd till Bryssel utses en i åklagarverksamhet insatt person från varje medlemsstat till nationell företrädare. Med hänsyn till den nationella företrädarens uppgifter vore det till stor nytta om han eller hon hade åklagarbefogenheter. Finlands företrädare är formellt tjänsteman vid utrikesministeriet och har inte i kraft av sin tjänsteställning de åklagarbefogenheter som uppgiften kräver.

Motsvarande situation kan uppkomma också inom ramen för bilaterala relationer om Finland skickar en s.k. sambandsåklagare till en annan stat för att ta hand om det straffrättsliga samarbetet mellan Finland och mållandet.

Också på nationell nivå kan inom vissa former av myndighetssamarbete och utveckling av det en tjänsteman från en organisation placeras i en annan. Inom ramen för tjänstemannautbytet mellan åklagarväsendet och polisen kan inrikesministeriet med stöd av polislagen ge en åklagare inom polisen sådana polisbefogenheter som han eller hon behöver för ett uppdrag. Däremot kan en representant för polisen som arbetar inom åklagarväsendet inte i dag beviljas åklagarbefogenheter. Detta har visat sig vara ett problem vid det redan pågående tjänstemannautbytet mellan riksåklagarämbetet och centralkriminalpolisen, där en åklagare placeras hos centralkriminalpolisen och en polisman på riksåklagarämbetet.

I vissa situationer är särskilda åklagarbefogenheter nödvändiga också vid behandlingen av enskilda brottmål. På riksåklagarämbetet finns det överinspektörer som föredrar ärenden som gäller klagomål över åklagarnas förfaranden eller avgöranden. Överinspektörerna har ofta åklagarerfarenhet men inte åklagarbefogenheter i kraft av sin tjänsteställning. Om ett ärende rörande en klagan till exempel leder till att åtal väcks, kan den överinspektör som föredragit ärendet inte utföra åtalet, trots att det vore ändamålsenligt.

Även på lokal nivå förekommer det inom åklagarväsendet situationer där en häradsåklagare som haft hand om ett omfattande åtalsärende mitt under behandlingen, exem-

pelvis mellan huvudförhandlingarna i tingsrätten och hovrätten, övergår till att sköta andra uppgifter. I synnerhet med det nuvarande muntliga rättegångsförfarandet vore det viktigt att samma person är åklagare både i tingsrätten och i hovrätten. I situationer som dessa vore det lämpligt och med hänsyn till realiseringen av straffansvaret önskvärt att särskilda åklagarbefogenheter kunde beviljas.

Med anledning av ovanstående föreslås ett nytt 3 moment i 3 § lagen om allmänna åklagare. I det nya momentet skall enligt förslaget föreskrivas att riksåklagaren för en viss tid kan ge en namngiven person, som uppfyller behörighetskrav på häradsåklagare, sådana åklagarbefogenheter som han eller hon behöver för ett visst bestämt uppdrag. När denna person utövar sina åklagarbefogenheter tillämpas i övrigt på honom eller henne vad som bestäms om häradsåklagare.

Om beviljandet av åklagarbefogenheter beslutar sålunda riksåklagaren som i egenskap av högsta åklagare svarar för åklagarverksamheten. Oberoendet vid utövningen av de särskilda åklagarbefogenheterna avses bli garanterat genom att beslut om dem fattas av en myndighet vars eget oberoende garanteras i grundlagen.

Särskilda åklagarbefogenheter kan endast ges en namngiven person. Befogenheter ges till exempel inte generellt till Finlands representant i den temporära Eurojustenheten utan till just den namngivna person som är Eurojustrepresentant.

Åtalsprövning och rättegång i brottmål berör den åtalades och andra parter rättsskydd på ett mycket betydelsefullt sätt. Särskilda åklagarbefogenheter betyder att en person som inte är i åklagartjänst kan utföra åtal i ett brottmål. Därför är det befogat att sådana befogenheter ges bara till en person som uppfyller de behörighetskrav som har bestämts för häradsåklagare. Bestämmelser om behörighetskrav för häradsåklagare finns i 3 § lagen om häradsåklagare (195/1996), enligt vilket lagrum en sådan person skall ha avlagt juris kandidatexamen och ha den skicklighet som behövs för att tjänsten skall kunna skötas.

Eftersom de särskilda åklagarbefogenheterna bara är avsedda att utövas i samband med ett visst bestämt uppdrag beviljas de inte

tills vidare utan för en viss tid. Några gränser för hur lång denna tid får vara finns dock inte och den kan förlängas genom ett nytt förordnande. Utgången av tidsfristen måste specificeras, men något exakt datum behöver inte anges. Till exempel en Eurojustrepresentant kan beviljas åklagarbefogenheter för den tid under vilken han eller hon är Eurojustrepresentant. På motsvarande sätt kan befogenheter för att sköta ett visst angivet åtalsärende beviljas för en viss tid som går ut när avgörandet i ärendet har vunnit laga kraft.

De särskilda åklagarbefogenheternas omfattning både i sakligt och territoriellt hänseende måste avgöras från fall till fall. Till exempel Eurojustrepresentanten måste ges sakligt sett obegränsade åklagarbefogenheter som gäller i hela landet. Befogenheterna kan dock också begränsas både sakligt och territoriellt, eventuellt så att de bara gäller ett specificerat åtalsärende.

Riksåklagaren kan bevilja särskilda åklagarbefogenheter endast för ärenden som omfattas av allmänna åklagares behörighet. Med stöd av särskilda åklagarbefogenheter kan sålunda åtal inte utföras i ärenden där en domare misstänks för tjänstebrott. I sådana fall har justiekanslern och justitieombudsmannen uteslutande åtalsprövningsrätt. Inte heller i riksretten kan åtal utföras med stöd av särskilda befogenheter, eftersom grundlagen föreskriver att riksåklagaren är åklagare i riksretten. I analogi med detta kan enligt 7 § 2 mom. lagen om allmänna åklagare åtal som riksdagen, justitieministeriet, justiekanslern eller justitieombudsmannen beslutat väcka endast utföras av statsåklagare. Däremot kan också andra än statsåklagare sköta åklagaruppgifterna i sådana i momentet avsedda ärenden som hovrätten behandlar i första instans och i brottmål som är viktiga från samhällets synpunkt. I sådana fall vore det då möjligt att handha åklagaruppgifter också med stöd av särskilda åklagarbefogenheter.

Särskilda åklagarbefogenheter kan också beviljas för brottmål behandlade vid militära rättegångar där även häradsåklagarnas befogenheter är beroende av vad riksåklagaren förordnar.

Befogenheterna kan i besluten förordnas vara sakligt eller territoriellt mera omfattande eller snävare än häradsåklagarnas befogen-

heter. I den mån inget annat bestäms i förordnandet tillämpas bestämmelserna om häradsåklagare på dem som utövar särskilda åklagarbefogenheter. Personen i fråga handlar sålunda under tjänsteansvar och har samma tjänsteplikter som häradsåklagare. Till exempel jäv och forum för tjänsteåtal bestäms enligt bestämmelserna om häradsåklagare.

Eftersom åklagarnas tjänsteansvar och tjänsteplikter således i vilket fall som helst kopplas ihop med de särskilda åklagarbefogenheterna har det ingen betydelse om den som beviljas befogenheterna annars innehar någon tjänst.

2.2. Lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden

Inom ramen för samarbetet inom den internationella rättshjälpen i straffrättsliga ärenden har det förekommit situationer där en utländsk myndighet begär sekretessbelagda handlingar av Finland för att användas vid utländska rättegångar. Sådana framställningar görs ofta på grundval av internationella konventioner som är bindande för Finland, såsom den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brott mål (FördrS 30/1981), men det händer också att de framställs med hänvisning till reciprocitetsprincipen. Om de finska myndigheterna inte kan lämna ut information till de utländska myndigheterna, kan den utländska myndigheten vägra lämna ut information till finska myndigheter.

Grundtanken i den internationella rättshjälpen är att en effektiviserad rättshjälp till utlandet kan leda till önskade multiplikatoreffekter såsom ett motsvarande positivt förhållningssätt från den andra statens sida när Finland begär rättshjälp och en generellt sett positiv internationell bild av Finland.

Finlands nationella lag bygger på en princip om öppen service. Detta förutsätter att de finska myndigheterna vid behov kan lämna utländska myndigheter samma upplysningar som de själva begär för sina egna uppgifter. Myndigheterna måste ha denna möjlighet även i situationer som inte berörs av internationella för Finland bindande förpliktelser och som därför står utanför tillämpningsom-

rådet för 30 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Också riksdagen ansåg vid sin behandling av propositionen om offentlighet i myndigheternas verksamhet att det internationella samarbetet vid utredningen och straffmätningen förutsätter att åklagarna i Finland å sin sida kan lämna begärda sekretessbelagda uppgifter till utlandet med hänvisning till reciprocitetsprincipen.

På grundval av ovanstående föreslås att en ny 25 a § om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter tas in i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden.

I 1 mom. skall enligt förslaget ingå en bestämmelse om att handlingar som innehåller sekretessbelagda uppgifter och som kan användas utomlands som bevis i brottmål kan lämnas ut på grundval av en begäran om rättshjälp från en utländsk stat utan hinder av skyldigheten att iakttä sekretess enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller andra lagar. Utlämnande vore dock inte tillåtet om utlämnande av upplysningen eller handlingen utomlands eller användning av upplysningen som bevis förbjudits eller begränsats i lag. Utlämnande borde exempelvis inte leda till en utgång som, angående personuppgifter i handlingen, vore i strid med personuppgiftslagens bestämmelser om behandling av personuppgifter.

Myndigheterna åläggs inte att lämna ut uppgifterna, men de kan göra det efter eget gottfinnande.

Också i frågor som gäller internationell rättshjälp är det dock skäl att värna om integritetsskyddet för den som ursprungligen lämnat uppgifterna. Rättshjälpen får inte heller äventyra myndigheternas framtida möjligheter att få material som behövs för den offentliga förvaltningens informationsförsörjning. I 2 mom. föreslås därför en bestämmelse om att rätten att lämna uppgifter inte gäller uppgifter som innehavaren fått tillstånd att ta del av för vetenskaplig forskning eller statistikföring eller för planerings- och utredningsuppgifter som utförs av en myndighet. Begränsningen motsvarar den föreslagna begränsningen i 11 § lagen om allmänna åklagare.

3. Propositionens verkningar

Om åklagarnas rätt att få information regleras så att uppgifterna lämnas ut avgiftsfritt kommer kostnaderna för andra myndigheter och sammanslutningar som sköter ett offentligt uppdrag att öka något. Också utlämnandet av uppgifter till utlandet medför kostnader för den som lämnar ut dem. Totalekonomiskt sett kommer kostnaderna dock att vara ringa.

Regleringen av åklagarnas rätt till information förbättrar möjligheterna att ingripa i exempelvis brott inom finansieringsverksamheten och företagsverksamheten. Detta kan i enskilda fall föra med sig besparingar i form av förverkandepåföljder. Att uppskatta beloppet av eventuella besparingar låter sig dock inte göras.

Särskild lön eller särskilt arvode utbetalas inte för utövningen av särskilda åklagarbefogenheter, utan personen i fråga får lön endast för den uppgift där särskilda åklagarbefogenheter behövs. De ekonomiska verkningarna av förslaget är därför obetydliga. Särskilda åklagarbefogenheter beviljas för enskilda uppdrag och ärenden. De har följaktligen inte heller några verkningar i fråga om organisation eller personal.

4. Beredningen av propositionen

I sitt svar (RSv 303/1998 rd) på regeringens proposition med förslag till lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt till lagar som har samband med den (RP 30/1998 rd) förutsatte riksdagen att regeringen ser till att åklagarnas rätt att få information tryggas. Lagutskottet betonade i sitt utlåtande om samma fråga (LaUU 14/1998 rd) nödvändigheten av ömsesidighet i det internationella samarbetet för att utreda brott och döma ut straff.

Propositionen har beretts vid riksåklagarämbetet och skrivits som tjänstearbete vid justitieministeriet.

Utlåtanden om propositionen har begärts och fått av inrikesministeriet, Finlands advokatförbund och dataombudsmannen. Till största delen fanns det inte något att anmärka mot propositionen i utlåtanden. Förslaget till lag om internationell rättshjälp i straffrättsli-

ga ärenden har därutöver setts över så som framförts i utlåtanden.

5. Ikraftträdande

Europeiska unionens temporära Eurojust-enhet har redan inlett sitt arbete och Finlands

representant har utsetts. Det vore därför skäl att så fort som möjligt sätta framför allt lagändringen om åklagarbefogenheter i kraft.

Lagarna avses således träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och stadfästats.

1.

Lag**om ändring av 3 och 11 § lagen om allmänna åklagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 11 mars 1997 om allmänna åklagare (199/1997) 11 § samt
fogas till 3 § ett nytt 3 mom. som följer

3 §

Riksåklagaren

Riksåklagaren kan för en viss tid bevilja en namngiven person som uppfyller behörighetskraven för häradsåklagare sådana åklagarbefogenheter som denne behöver för ett visst bestämt uppdrag. När personen i fråga utövar åklagarbefogenheter tillämpas i övrigt på honom eller henne vad som bestäms om häradsåklagare.

11 §

Rätt att få upplysningar

Utan hinder av skyldigheten att iaktta sekretess enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller någon annan lag har allmänna åklagaren rätt att för ett tjänsteuppdrag avgiftsfritt få behövliga

uppgifter och handlingar av en myndighet eller av en sammanslutning som har tillsatts för att handha en offentlig uppgift, om inte lämnande av uppgiften eller handlingen till åklagaren eller användning av upplysningen som bevis förbjudits eller begränsats i lag.

Allmänna åklagaren har utan hinder av att en sammanslutnings medlemmar, revisorer, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företags-, bank- eller försäkringshemlighet rätt att få uppgifter som behövs för ett tjänsteuppdrag.

Allmänna åklagarens rätt till uppgifter enligt 1 mom. gäller dock inte uppgifter som en myndighet eller en sammanslutning som har tillsatts för att handha en offentlig uppgift har fått tillstånd att ta del av för vetenskaplig forskning eller statistikföring eller för ett planerings- eller utredningsarbete.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 5 januari 1994 om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) en ny 25 a § som följer:

3 kap.

**Särskilda stadganden om lämnande av
rättshjälp**

25 a §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Utan hinder av skyldigheten att iaktta sekretess enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller någon annan lag får även handlingar som innehåller sekretessbelagda uppgifter och som kan användas som bevis i ett straffrättsligt ärende

lämnas ut till en främmande stat som begär rättshjälp, om inte utlämnande av upplysningen eller handlingen utomlands eller användning av upplysningen som bevis förbjudits eller begränsats i lag.

Rätten enligt 1 mom. gäller dock inte uppgifter som den som innehar dem har fått tillstånd att ta del av för vetenskaplig forskning eller statistikföring eller för planerings- och utredningsuppgifter som myndigheterna utför.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 8 juni 2001

Republikens President**TARJA HALONEN**Justitieminister *Johannes Koskinen*

1.

Lag**om ändring av 3 och 11 § lagen om allmänna åklagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 11 mars 1997 om allmänna åklagare (199/1997) 11 § samt
fogas till 3 § ett nytt 3 mom. som följer

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Riksåklagaren

Riksåklagaren kan för en viss tid bevilja en namngiven person som uppfyller behörighetskraven för häradsåklagare sådana åklagarbefogenheter som denne behöver för ett visst bestämt uppdrag. När personen i fråga utövar åklagarbefogenheter tillämpas i övrigt på honom eller henne vad som bestäms om häradsåklagare.

11 §

11 §

Rätt att få upplysningar

Rätt att få upplysningar

Riksåklagaren har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att få för skötseln av sina uppgifter behövliga upplysningar och utredningar både av underlydande åklagare och av förundersökningsmyndigheter.

Utan hinder av skyldigheten att iaktta sekretess enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller någon annan lag har allmänna åklagaren rätt att för ett tjänsteuppdrag avgiftsfritt få behövliga uppgifter och handlingar av en myndighet eller av en sammanslutning som har tillsatts för att handha en offentlig uppgift, om inte lämnande av uppgiften eller handlingen till åklagaren eller användning av upplysningen som bevis förbjudits eller begränsats i lag.

Allmänna åklagaren har utan hinder av att en sammanslutnings medlemmar, revisorer, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företags-, bank- eller försäkringshemlighet rätt att få uppgifter som behövs för ett tjänsteuppdrag.

Allmänna åklagarens rätt till uppgifter enligt 1 mom. gäller dock inte uppgifter som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

en myndighet eller en sammanslutning som har tillsatts för att handha en offentlig uppgift har fått tillstånd att ta del av för vetenskaplig forskning eller statistikföring eller för ett planerings- eller utredningsarbete.

Denna lag träder i kraft den *20.*